

унікальні можливості, такі як рибна ловля у відкритому морі і катання на ковзанах, гольф на трав'яних полях [4].

Саудівська Аравія дуже захоплююча держава зі своєю інфраструктурою і релігійними цінностями та особливостями туризму. Варто звернути увагу на такі пам'ятки, які знаходяться у Саудівській Аравії, а саме: Історичний центр Наджі, ворота Аль-Тумаїрі, оазис Дірайа, музей Ер-Ріяда, Національний музей, Декоративні-прикладні промисли, палац-фортеця Мурабба, археологічні колекції, Королівський центр, спортивні алеї. Червоне море в Саудівській Аравії досить популярне серед туристів-дайверів і цілком заслужено вважається одним із найкращих місць у світі для підводного плавання. Саме тут знаходиться найбільша система кораллових рифів у світі [5].

Отже, туристичний ринок арабських держав в Перській затоці привабливий перш за все культурою цих країн, поєднанням різних видів відпочинку, незабутньою архітектурою, прекрасними місцями відпочинку, заманливими пропозиціями та своєю неординарністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Туризм Бахреїну [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.restbee.ru/world/azija/bahrejn>.

2. Найпривабливіші туристичні місця Кувейту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.restbee.ru/world/azija/kuvejt>.

3. Абу-Дабі, ОАЕ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tonkosti.ru/%D0%9E%D1%82%D0%B4%D1%8B%D1%85_%D0%B2_%D0%9E%D0%90%D0%AD.

4. Топ найпопулярніших туристичних місць в Дубаї [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://referatplus.ru/turizm/1_turizm_0068.php.

5. Саудівська Аравія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://more-turiv.com/uk/node/166>.

НАТАЛІЯ СТРЕЛЬБИЦЬКА

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ КОРПОРАЦІЙ

У 2010 році приблизна кількість транснаціональних корпорацій (ТНК) становила 100000, а кількість дочірніх компаній ТНК – 890000 [1].

Серед основних тенденцій сучасного розвитку ТНК, іноземні фахівці виділяють: активний розвиток ТНК країн, що розвиваються та появу міні-ТНК.

У 1960-х роках у глобальному бізнесі домінували потужні транснаціональні корпорації США. У 1973 р. 48,5% із 260 найбільших в світі транснаціональних корпорацій були зареєстровані в США. Другою країною за цим показником була Великобританія – 18,8%, третьою Японія – 3,5%. Велика кількість американських ТНК відображала економічне домінування США протягом 30 років після закінчення Другої світової війни.

У 2008 р. ситуація змінилась, так як із 100 найбільших в світі нефінансових ТНК 24 були американськими, 13 французькими, 12 німецькими, 12 британськими і 9 японськими.

А вже у 2013 р. серед 100 найбільших в світі нефінансових ТНК були присутні 23 американські, 16 британських, 11 французьких, 10 японських, 10 німецьких ТНК і т.д. Варто зауважити, що частка ТНК країн, що розвиваються у даному рейтингу становила 8% [2].

Якщо порівняти першу двадцятку рейтингу Fortune Global 500 за 2000 р. та 2014 р., то можна побачити, що ще у 2000 р. це були ТНК США, Німеччини, Японії, Нідерландів та Великобританії, а вже через 15 років – компанії США, Китаю, Нідерландів, Великобританії, Німеччини, Японії, Південної Кореї, Франції, Швейцарії та Італії. Лише за 15 років чотири китайських ТНК увійшли у топ-20-у провідних світових корпорацій рейтингу Fortune Global 500.

Зважаючи на вказані вище тенденції, ймовірно, що компанії країн, що розвиваються стануть сильними гравцями на глобальних ринках, змістять центр тяжіння світової економіки на південь від Північної Америки та Західної Європи та реально загрожуватимуть давньому домінуванню західних компаній.

Другою тенденцією в міжнародному бізнесі є збільшення кількості середніх та малих транснаціональних підприємств (міні-ТНП). Не зважаючи на те, що основна частина міжнародної торгівлі та інвестицій здійснюється великими корпораціями, середні та малі компанії все більше залучаються у ці види діяльності. Саме розвиток Інтернету сприяє зниженню бар'єрів для здійснення міжнародної торгівлі невеликими компаніями [3].

Варто, на нашу думку, виділити ще одну, третю тенденцію в розвитку ТНК – це їх укрупнення, шляхом злиття і поглинань.

Так, 10 мега ТНК контролюють усе, що купують споживачі починаючи від товарів для дому, корму для домашніх улюбленців закінчуючи джинсами.

Укрупнення корпорацій має місце і на ринку новин та інформації. 90% американського медіа ринку зараз контролює лише 6 компаній, на відміну від 1983 р., коли їх кількість становила 50 компаній.

Дана тенденція характерна і для фінансового ринку. Так на банківському ринку США за два десятиріччя внаслідок злиття і поглинань, 37 банків були об'єднані у 4 – JPMorgan Chase, Bank of America, Wells Fargo and CitiGroup. А 10 найбільших фінансових корпорацій контролюють 54% усіх фінансових активів в США, у той час як у 1990 р. їх частка становила 20%.

Вчені Вищої технічної школи Цюріху на основі бази даних Orbis (містить інформацію про 37 млн. компаній та інвесторів зі всього світу) та розробленої моделі глобальної економіки, виявили ядро із 1318 компаній, на які припадає 20% світового доходу. Однак, через їх частки в акціонерному капіталі інших компаній, колективно вони володіють більшістю найбільших світових компаній реального сектору економіки, на які, в свою чергу, припадає ще 60% світового доходу [4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Jaworek M. *Transnational Corporations in the World Economy: Formation, Development and Present Position*. [Електронний ресурс] / M. Jaworek, M. Kuzel // *Copernican Journal of Finance & Accounting*. – 2015. – 4(1). – 55–70. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.12775/CJFA.2015.004>.

2. UNCTAD. *The world's top 100 non-financial TNCs, ranked by foreign assets, 2013 a* [Електронний ресурс]/ UNCTAD. – 2015. – Режим доступу : http://unctad.org/Sections/dite_dir/docs/WIR2014/WIR14_tab28.xls.

3. Хилл Ч. *Международный бизнес*. 8-е изд. / Ч. Хилл. – СПб.: Питер, 2013. – 688 с.

4. Coghlan A. *Revealed – the capitalist network that runs the world* [Електронний ресурс] / A. Coghlan, D. MacKenzie. – Режим доступу: <https://www.newscientist.com/article/mg21228354-500-revealed-the-capitalist-network-that-runs-the-world>.

АННА ТАВАЛІКА

Науковий керівник:

К.е.н., доц. Комар Н. В.

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ШОС В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Глобалізація міжнародної господарської діяльності та зростаюча взаємозалежність держав призводять до підвищення ролі багатосторонньої координації торговельно-економічних відносин і статусу відповідних міжнародних організацій у системі регулювання міжнародної торгівлі. Багатостороннє регулювання сприяє повнішому використанню переваг сучасного міжнародного поділу праці, здійснює вплив на гармонізацію урядових рішень з питань міжнародних торговельно-економічних відносин, не торкаючись національного суверенітету його учасників, але спрямовуючи їх дії на динамічний і справедливий розвиток міжнародної торгівлі [1].

Однією із таких організацій є Шанхайська організація співробітництва. Передумови до створення ШОС були закладені ще в 60-і роки ХХ століття, коли СРСР і КНР вступили в переговори щодо вирішення територіальних суперечок. Після розпаду Радянського Союзу з'явилися нові учасники переговорів в особі Росії та держав Центральної Азії. Після того як КНР вирішила територіальні суперечки з сусідніми державами СНД (Росією, Казахстаном, Киргизією і Таджикистаном), з'явилася можливість подальшого розвитку регіонального співробітництва.

У 1996 році була утворена «Шанхайська п'ятірка», яка передбачала постійні механізми співробітництва: зустрічі міністрів і експертних груп. У 2001 році була проведена зустріч в Шанхаї. Тоді п'ять країн-учасниць прийняли до складу організації Узбекистан, що спричинило перейменування організації в